

INFORMACJA O WYNIKACH KONSULTACJI

projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Programu Aktywności Lokalnej dla Wrocławia na lata 2021-2022”.

Konsultacje prowadzone były w dniach: od **19 marca 2021 r.** do **18 kwietnia 2021 r.**

Informacja o konsultacjach wraz z projektem uchwały umieszczona była w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Wrocławia oraz przedstawiona Wrocławskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

Uwagi i opinie sporządzone w formie pisemnej do przedmiotowego projektu można było przesłać w terminie do dnia **18 kwietnia 2021 r.** na adres:

- **sekretariat@mops.wroclaw.pl**
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**, ul. Strzegomska 6, 53-611 Wrocław.

Podsumowanie konsultacji:

Do dnia **18 kwietnia 2021 r.** na wskazane powyżej adresy wpłynęły uwagi Fundacji Go 'n' Act oraz Tymczasowego Zespołu Sterującego Grupy Kultura Wrocław dotyczące **projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Programu Aktywności Lokalnej dla Wrocławia na lata 2021-2022”.**

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego **pozytywnie zaopiniowała** projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Programu Aktywności Lokalnej dla Wrocławia na lata 2021-2022” z rekomendacją uwzględnienia poniższych zmian.

Uwagi do projektu chwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2021-2022” wraz ze stanowiskiem organów Miasta Wrocławia

Podmiot zgłaszający	Data	Zgłoszone uwagi	Dotychczasowa treść	Stanowisko
Fundacja Go'n'Act	12.04.2021 r.	1. W pkt IV dopisanie celów szczegółowych : wyrównanie wśród dzieci i młodzieży nierówności edukacyjnych, społecznych, emocjonalnych, które pogłębiły się w wyniku sytuacji związanej z pandemią COVID-19.	<p>IV. CELE PROGRAMÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Aktywizacja społeczna jest istotą rozwoju społecznego każdej z grup wykluczonych, stąd też Programy Aktywności Lokalnej to podwaliny pracy z klientem w wymiarze środowiskowym. Dopiero asymilując działania wyuczone w toku PAL klienci będą świadomi istnienia różnych instytucji, których charakter będzie inny od pomocowo – zasiłkowego. Wówczas dopiero będą rozwijać się horyzonty świadomości różnych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, które zaczną świadomie interesować się rzeczywistością społeczną i w niej partycypować.</p> <p>Partycypacja, o której mowa, wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie. Głównym celem Programów Aktywności Lokalnej jest praca z grupami społecznymi znajdującymi się w niekorzystnym położeniu - wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem, kształtowanie więzi społecznych na danym terenie oraz budowanie sieci współpracy instytucji i innych podmiotów ważnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.</p> <p>Osiągnięcie głównego celu, powinno nastąpić dzięki realizacji szczegółowych celów, a są nimi np:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost kompetencji społecznych grup docelowych; ▪ wzrost samoświadomości na temat zasobów i problemów danej grupy; ▪ rozwijanie modelu działań środowiskowych; ▪ realizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską; ▪ promowanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego; ▪ zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego; ▪ inicjowanie działań środowiskowych wpływających na poprawę relacji sąsiedzkich i wzmacniających więzi. <p>Pracownicy MOPS realizując Programy Aktywności Lokalnej w ramach metody środowiskowej dążą do tego aby u klientów, z którymi pracują, uruchomiły się procesy rozwojowe, a wsparcie było efektywne i angażujące. Programy ukierunkowane są na pracę z bardzo różnorodnymi grupami, potrzebującymi wsparcia w dążeniu do zmiany/poprawy sytuacji życiowej, dzięki wyznaczeniu kierunków działań i podjętej współpracy. Program Aktywności Lokalnej może być skierowany do osób w ramach konkretnego środowiska (dzielnicy, osiedla, ulicy) lub członków danej społeczności, których łączy wspólna sprawa.</p> <p>Dzięki ukierunkowanej pracy jaką dają Programy, wśród uczestników zajęć tworzą się wspólnoty dzięki przełamanemu poczuciu izolacji i osamotnienia, pojawiają się więzi emocjonalne oraz poczucie bezpieczeństwa.</p> <p>Działania te przyczynią się do wyrównywania szans, przywrócenia najsłabszym jednostkom społecznym poczucia podmiotowości oraz wpływu na własne życie. Dzięki temu tworzy się społeczeństwa obywatelskie, gdzie świadomy obywatel potrafi i chce skorzystać</p>	Uwaga nieuwzględniona – podstawą programu jest ustawa pomocy społecznej a nie o systemie oświaty czy prawo oświatowe

			<p>np. z bogatej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Jednym z aktorów na scenie miejskiej oferującym działania dla społeczności lokalnej są Centra Aktywności Lokalnej, których idea jest rozwijana we Wrocławiu zgodnie ze Strategią Rozwoju Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni współpracują z Centrami Aktywności Lokalnej (tzw. CALami) – miejscami, które przedstawiają szeroką ofertę zajęć, wsparcia dla osób potrzebujących, chcących podjąć działania. Jednak z CALi korzystają osoby albo skierowane na zajęcia właśnie przez pracowników socjalnych, mające za sobą już jakąś ścieżkę aktywności, współpracy albo osoby, które zainteresowane są działaniem, umieją odnaleźć się w grupie, zawiązać więź koleżeńską, mające horyzonty, umiejące wykorzystać wolny czas. Osoby nie posiadające tych umiejętności, powinny zostać najpierw przygotowane i wzmocnione w obszarach kompetencji społecznych poprzez udział w Programach Aktywności Lokalnej aby efektywnie korzystać z szerokiej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Z punktu widzenia realizacji projektów aktywizujących społeczność lokalną, wiodącym obszarem zainteresowania jest współdziałanie ludzi i podmiotów oraz partycypacja społeczna. Współpraca jest elementem fundamentalnym łączącym wysiłki oraz nadającym strukturę działaniom społecznym. Zanim jednak dojdzie do tak głębokiej partycypacji społecznej należy wspomóc ludzi, którzy w zamyśle władz korzystać mają z przedstawionej przez różnorakie instytucje oferty.</p> <p>Zgodność założeń dokumentów strategicznych i przedłożonego <i>Programu</i> dotyczy zgeneralizowanego celu jakim jest tworzenie społeczeństwa obywatelskiego oraz decentralizacja miasta poprzez utrzymanie oddolnego charakteru lokalnych inicjatyw i silnych partnerstw lokalnych przy wsparciu sektora pozarządowego oraz aktywności przygotowanych i wyposażonych w umiejętności społeczne mieszkańców.</p>	
		<p>2. Dopisanie w pkt V dodatkowej grupy: dzieci i młodzież szkolna.</p>	<p>V. GRUPY DOCELOWE - ODBIORCY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Program Aktywności Lokalnej każdorazowo skierowany jest do członków danej społeczności, zagrożonych wykluczeniem społecznym, a szczególnie do grup osób wyróżnionych przez pracowników w Raporcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seniorów; • osób długotrwale bezrobotnych; • samotnych społecznie; • niepełnosprawnych; • doświadczających problemów z powodu wczesnego rodzicielstwa; • ofiar przemocy. <p>Identyfikacja konkretnego profilu społecznego środowiska lokalnego oraz osób objętych PAL dokonywana będzie w oparciu o rozpoznanie potrzeb w terenie. Pracownicy socjalni, organizatorzy społeczności lokalnej, liderzy ds. przemocy – mają wiedzę aktualną dotyczącą problemu wykluczenia w danym rejonie Wrocławia. Jeśli w najbliższym czasie pojawi się nowa grupa osób zagrożonych wykluczeniem, zapewne po dokonaniu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – PAL kierowany jest do wszystkich osób zagrożonych wykluczeniem społecznym więc dzieci i młodzież szkolna zagrożona wykluczeniem społecznym są ujęte w zapisach. Wyszczególnione grupy to osoby, które w największym stopniu są wykluczone społecznie. Nie można uznać, że dzieci i młodzież z definicji również zaliczają się do takich grup.</p>

			<p>odpowiednich analiz (wywiadów środowiskowych, kontaktu z organizacjami i instytucjami z danego obszaru miasta) zostanie ona włączona do pracy środowiskowej metodą PAL.</p> <p>Należy wspomnieć o bardzo ważnej roli otoczenia. Stąd też za grupy pośrednio docelowe możemy uznać otoczenie osób - beneficjentów PAL. Osobami z otoczenia mogą być członkowie rodziny, mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący wspólnie w bloku, osiedlu, dzielnicy, osoby należące do tych samych kategorii społecznych, związane środowiskowo z uczestnikiem PAL. Otoczenie odgrywa bardzo ważną rolę w skutecznym osiąganiu celów. Udział osób z otoczenia daje ogromne wsparcie psychiczne, jest źródłem wzorców, dzieli się chęcią współdziałania. Otwartość osób z otoczenia na osoby zagrożone marginalizacją sprawia, że te ostatnie odzyskują nadzieję, a ich sytuacja może ulec poprawie.</p> <p>Możliwość włączania otoczenia w realizację PAL jest szczególnie istotna w przypadku, gdy beneficjentami ostatecznymi projektu są „trudne” grupy społeczne, takie jak osoby bezrobotne, niepełnosprawne, sprawcy przemocy czy osoby uzależnione.</p>	
		<p>3. Dopisanie w pkt VI następujących działań:</p> <p>- zajęć wyrównujących szanse dla grup (szczególnie dzieci i młodzieży), które w wyniku działań mających na celu ograniczenie zasięgu pandemii COVID-19, uległy jeszcze większemu wykluczeniu i innym negatywnym konsekwencjom”</p> <p>- promowania (w tym szczególnie wśród dzieci i młodzieży) dostępnych metod pomocy (w tym szczególnie telefonów zaufania).</p>	<p>VI. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia będzie rozwijany i monitorowany m.in. w oparciu o realizację środowiskowych Programów.</p> <p>Każdy z nich proponuje szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej. Dzięki temu uczestnicy uzyskają wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie.</p> <p>Ze względu na specyfikę Wrocławia, tj. wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów w zależności od specyfiki i potrzeb rejonu podejmowane działania w każdym obszarze miasta przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p>Z formalnego punktu widzenia, Program Aktywności Lokalnej jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym.</p> <p>Realizacja Programów Aktywności Lokalnej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w praktyce umożliwia realizację wszystkich metod pracy socjalnej indywidualnej, grupowej oraz organizowania środowiska, która ma za zadanie pobudzać społeczną aktywność, inspirować działania samopomocowe mające na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych.</p> <p>W ramach Programu Aktywizacji Lokalnej podejmowane mogą być następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizowanie treningów kompetencji, umiejętności społecznych, osobistych, życiowych, cyfrowych; 2. poradnictwo i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne (indywidualne, grupowe); 3. umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji (w tym porady prawne); 4. zajęcia edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe; 5. aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów społecznych; 6. spotkania, debaty społeczne, inicjatywy społeczne; 	<p>Uwaga nieuwzględniona – zawiera się już w pkt 8</p>

			<p>7. grupy samopomocowe;</p> <p>8. inne, wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.</p> <p>Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności. Praca metodą PAL podąża w kierunku partycypacji na rzecz włączenia zwykłych obywateli do działań na rzecz innych mieszkańców w środowisku.</p>	
		4. Dopisanie w pkt VIII następujących podmiotów : placówki oświatowe	<p>VIII. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka wiodąca. <p>Potencjalni Partnerzy ustaleni w zależności od rodzaju wdrażanego PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Miejski Wrocławia; ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych; ▪ Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego; ▪ Wrocławskie Centrum Integracji; ▪ Powiatowy i Wojewódzki Urząd Pracy; ▪ Policja; ▪ Straż Miejska; ▪ Rady Osiedla; ▪ inne jednostki; ▪ organizacje pozarządowe i kościelne; ▪ osoby fizyczne i podmioty prawne; ▪ media. 	Uwaga nieuwzględniona – podstawą programu jest ustawa o pomocy społecznej a nie o systemie oświaty czy prawo oświatowe
Tymczasowy Zespół Sterujący Grupy Kultura Wrocław	18.04.2021	Zgłoszone uwagi	Dotychczasowa treść	Stanowisko
		1.Rekomendacja powrotu do nazwy analogicznej uchwały z 2014 roku: Lokalny program pomocy społecznej: Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia 2021-2022	„Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia na lata 2021 – 2022”	Uwaga nieuwzględniona - nie ma uzasadnienia do takiej zmiany. Sam tytuł uchwały nie określa nigdy całej zawartości aktu prawnego. Jest to nazwa własna. Prawidłowa była nazwa wcześniejszych programów i obecna również jest prawidłowa.

		<p>2. Propozycja zmiany zapisu we wprowadzeniu (zaznaczona na czerwono)</p> <p>Podjęte działania ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną ORAZ KULTURALNĄ, AKTYWNE UCZESTNICTWO W WYDARZENIACH I INICJATYWACH KULTURALNYCH, inicjowanie grup samopomocowych, promowanie i zachęcanie do udziału w lokalnych inicjatywach, działaniach wolontariackich, które bezpośrednio przyczyniają się do kształtowania więzi społecznych, aktywnego funkcjonowania w środowisku, w którym żyją i budowania społeczeństwa obywatelskiego</p>	<p>Fragment I. WPROWADZENIE</p> <p>„Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia” stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczności lokalnych. Jest dokumentem integrującym, który informuje o rodzaju podejmowanych działań na rzecz szeroko pojętej aktywizacji społecznej, integracji środowiska oraz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w ramach prowadzonej aktywnej polityki społecznej w obrębie Gminy Wrocław.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując środowiskową metodę pracy socjalnej podejmuje działania aktywizujące społeczeństwo, przyczynia się do rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz współpracuje z instytucjami i organizacjami istotnymi dla zaspokojenia potrzeb członków danej społeczności. Misją instytucji jest poprawa warunków życia słabych i zmarginalizowanych społeczności, których członkowie narażeni są na wykluczenie społeczne.</p> <p>Realizacja Programów Aktywności Lokalnej zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz pobudzenia potencjału zdiagnozowanych grup społecznych, a także włączenie ich w aktywne życie społeczne.</p> <p>Podjęte działania ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, promowanie i zachęcanie do udziału w lokalnych inicjatywach, działaniach wolontariackich, które bezpośrednio przyczyniają się do kształtowania więzi społecznych, aktywnego funkcjonowania w środowisku, w którym żyją i budowania społeczeństwa obywatelskiego.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
		<p>3. Propozycja zmiany zapisu (zaznaczona na czerwono) w pkt II. DEFINICJE I POJĘCIA</p> <p>PROGRAMY AKTYWNOŚCI LOKALNEJ - Instrumenty aktywnej integracji oznaczają kompleksowe działania w sferze zatrudnienia, edukacji, KULTURY, ochrony zdrowia i aktywizacji społecznej, których celem jest wspieranie i pomoc osobom znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji życiowej.</p>	<p>II. DEFINICJE I POJĘCIA</p> <p>METODA CAL (CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ) – metoda pobudzania aktywności społecznej w celu samoorganizowania się do rozwiązywania konkretnych problemów danej społeczności, aktywizowania społeczności lokalnej oraz kształtowania poczucia przynależności do danego miejsca i grupy. Polega na podejmowaniu działań aktywizujących odbiorców danej przestrzeni, społeczności lokalnej.</p> <p>Mówiąc o CAL możemy wskazać na dwie kwestie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CAL jako zasób materialny, w którego skład wchodzi budynek, wyposażenie pomieszczeń (urządzenia, materiały) oraz niematerialny taki jak ludzie, ich relacje, powiązania, wiedza; 2. CAL jako praktyka społeczna – sieciowanie lokalnych aktorów społecznych, uzyskiwanie mechanizmu równowagi wynikającego ze współdziałania instytucji, diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej oraz praca ze społecznością lokalną. <p>Jeśli w uchwale wspominamy Centrum Aktywności Lokalnej mamy na uwadze przestrzeń stwarzającą warunki do rozwoju społeczności lokalnej, wspólnot sąsiedzkich, nieformalnych grup i inicjatyw. Przestrzeń ta zazwyczaj skoncentrowana jest wokół</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwzględniono szerszy zapis zaproponowany przez Wrocławską Radę Działalności Pożytku Publicznego wskazany w pkt 2 lit. b uwag</p>

			<p>specjalnie wydzielonego na tę działalność budynku. Fizyczna przestrzeń jest elementem kluczowym – wydzielona przestrzeń, w skład której wchodzi też przestrzeń rekreacyjna: trawnik, ogródek, plac zabaw, altana itd., to miejsce, w którym odbywają się działania animujące społeczność i wspomagające uczestników centrum.</p> <p>PROGRAMY AKTYWNOŚCI LOKALNEJ - Program Aktywności Lokalnej jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym. Programy są skierowane zarówno do osób funkcjonujących w ramach konkretnego środowiska, jak i do członków danej społeczności. Stanowi nowe i istotne narzędzie aktywnej integracji. Instrumenty aktywnej integracji oznaczają kompleksowe działania w sferze zatrudnienia, edukacji, ochrony zdrowia i aktywizacji społecznej, których celem jest wspieranie i pomoc osobom znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji życiowej. Głównym celem realizacji programów jest praca z grupami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, przy czym poprawa sytuacji beneficjentów wymaga od nich zaangażowania oraz współpracy w celu ujawnienia i wykorzystania tkwiącego w nich potencjału. Jego wykorzystanie w realizacji lokalnej polityki społecznej umożliwia ośrodkom pomocy społecznej wypełnianie aktywnej roli inicjatorów, koordynatorów i animatorów środowisk lokalnych.</p> <p>SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – zbiorowość charakteryzująca się trzema głównymi cechami: wspólnym, a jednocześnie ograniczonym terytorium, wspólnymi najważniejszymi instytucjami, podobnymi potrzebami swych członków i trwałą więzią między nimi. To właśnie trwała więź, najczęściej wzbudzona kulturowo, stanowi najważniejszą cechę społeczności lokalnych. Jeśli w uchwale wspominamy społeczność lokalną mówimy o grupie osób, mieszkańców danego osiedla, dzielnicy korzystających ze wspólnych instytucji umieszczonych na określonym obszarze, podejmujących działania w celu rozwoju miejsca zamieszkania, dbałości o dobrostan społeczności zamieszkującej w danej przestrzeni.</p> <p>WYKLUCZENIE SPOŁECZNE - określa sytuację, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może na równych prawach uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa. Często ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i, w praktyce, oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturowym w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprywacji potrzeb. Źródłem wykluczenia społecznego może być: bieda, bezrobocie, brak wykształcenia, niski status materialny i społeczny rodziny, niedostosowanie się do obowiązujących norm społecznych, niepełnosprawność, choroby psychiczne, podeszły wiek, posiadanie statusu imigranta, przynależność do mniejszości etnicznej.</p> <p>UCZESTNIK PROJEKTU – osoba fizyczna objęta działaniami pomocowymi Programu Aktywności Lokalnej, inaczej zwana klientem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.</p>	
--	--	--	---	--

		<p>4. Propozycja zmiany zapisu – (zaznaczona na czerwono) w pkt IV. CELE PROGRAMÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>wzrost kompetencji społecznych grup docelowych; wzrost samoświadomości na temat zasobów i problemów danej grupy; INICJOWANIE I REALIZACJA DZIAŁAŃ Z ZAKRESU EDUKACJI KULTURALNEJ I UCZESTNICTWA W KULTURZE; rozwijanie modelu działań środowiskowych; realizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską; promowanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego; zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego; inicjowanie działań środowiskowych wpływających na poprawę relacji sąsiedzkich i wzmacniających więzi.</p>	<p>IV. CELE PROGRAMÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Aktywizacja społeczna jest istotą rozwoju społecznego każdej z grup wykluczonych, stąd też Programy Aktywności Lokalnej to podwaliny pracy z klientem w wymiarze środowiskowym. Dopiero asymilując działania wyuczone w toku PAL klienci będą świadomi istnienia różnych instytucji, których charakter będzie inny od pomocowo – zasiłkowego. Wówczas dopiero będą rozwijać się horyzonty świadomości różnych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, które zaczną świadomie interesować się rzeczywistością społeczną i w niej partycypować.</p> <p>Partycypacja, o której mowa, wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.</p> <p>Głównym celem Programów Aktywności Lokalnej jest praca z grupami społecznymi znajdującymi się w niekorzystnym położeniu - wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem, kształtowanie więzi społecznych na danym terenie oraz budowanie sieci współpracy instytucji i innych podmiotów ważnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.</p> <p>Osiągnięcie głównego celu, powinno nastąpić dzięki realizacji szczegółowych celów, a są nimi np:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost kompetencji społecznych grup docelowych; ▪ wzrost samoświadomości na temat zasobów i problemów danej grupy; ▪ rozwijanie modelu działań środowiskowych; ▪ realizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską; ▪ promowanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego; ▪ zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego; ▪ inicjowanie działań środowiskowych wpływających na poprawę relacji sąsiedzkich i wzmacniających więzi. <p>Pracownicy MOPS realizując Programy Aktywności Lokalnej w ramach metody</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – zaproponowane cele są za daleko idące w kontekście celu głównego Programu. PAL nie ma pełnić funkcji animatora kulturalnego we Wrocławiu.</p>

			<p>środowiskowej dążą do tego aby u klientów, z którymi pracują, uruchomiły się procesy rozwojowe, a wsparcie było efektywne i angażujące. Programy ukierunkowane są na pracę z bardzo różnorodnymi grupami, potrzebującymi wsparcia w dążeniu do zmiany/poprawy sytuacji życiowej, dzięki wyznaczeniu kierunków działań i podjętej współpracy. Program Aktywności Lokalnej może być skierowany do osób w ramach konkretnego środowiska (dzielnicy, osiedla, ulicy) lub członków danej społeczności, których łączy wspólna sprawa.</p> <p>Dzięki ukierunkowanej pracy jaką dają Programy, wśród uczestników zajęć tworzą się wspólnoty dzięki przełamanemu poczuciu izolacji i osamotnienia, pojawiają się więzi emocjonalne oraz poczucie bezpieczeństwa.</p> <p>Działania te przyczynią się do wyrównywania szans, przywrócenia najniższemu jednostkom społecznym poczucia podmiotowości oraz wpływu na własne życie. Dzięki temu tworzy się społeczeństwa obywatelskie, gdzie świadomy obywatel potrafi i chce skorzystać</p> <p>np. z bogatej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Jednym z aktorów na scenie miejskiej oferującym działania dla społeczności lokalnej są Centra Aktywności Lokalnej, których idea jest rozwijana we Wrocławiu zgodnie ze Strategią Rozwoju Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni współpracują z Centrami Aktywności Lokalnej (tzw. CALami) – miejscami, które przedstawiają szeroką ofertę zajęć, wsparcia dla osób potrzebujących, chcących podjąć działania. Jednak z CALi korzystają osoby albo skierowane na zajęcia właśnie przez pracowników socjalnych, mające za sobą już jakąś ścieżkę aktywności, współpracy albo osoby, które zainteresowane są działaniem, umieją odnaleźć się w grupie, zawiązać więź koleżeńską, mające horyzonty, umiejące wykorzystać wolny czas.</p> <p>Osoby nie posiadające tych umiejętności, powinny zostać najpierw przygotowane i wzmocnione w obszarach kompetencji społecznych poprzez udział w Programach Aktywności Lokalnej aby efektywnie korzystać z szerokiej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Z punktu widzenia realizacji projektów aktywizujących społeczność lokalną, wiodącym obszarem zainteresowania jest współdziałanie ludzi i podmiotów oraz partycypacja społeczna. Współpraca jest elementem fundamentalnym łączącym wysiłki oraz nadającym strukturę działaniom społecznym. Zanim jednak dojdzie do tak głębokiej partycypacji społecznej należy wspomóc ludzi, którzy w zamyśle władz korzystać mają z przedstawionej przez różnorakie instytucje oferty.</p> <p>Zgodność założeń dokumentów strategicznych i przedłożonego <i>Programu</i> dotyczy zgeneralizowanego celu jakim jest tworzenie społeczeństwa obywatelskiego oraz decentralizacja miasta poprzez utrzymanie oddolnego charakteru lokalnych inicjatyw i silnych partnerstw lokalnych przy wsparciu sektora pozarządowego oraz aktywności przygotowanych i wyposażonych w umiejętności społeczne mieszkańców.</p>	
--	--	--	--	--

	<p>5. Propozycja zmiany zapisu – (zaznaczona na czerwono) w pkt VI. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Zdefiniowanie grup docelowych Programu pozostaje w gestii jego realizatora, natomiast nasza rekomendacja dotyczy podejmowanych w ramach PAL działań. Działania kulturalne, angażowanie sztuki, instytucji kultury, działań animacji kulturalnej oraz edukacji kulturalnej działają inkluzywnie, włączająco, pozwalają inicjować wspólne działania sąsiedzkie poprawiając i wzmacniając więzi, podnosząc kompetencje, w związku z czym postulujemy o zmianę obecnego zapisu: zajęcia edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe; na następujący: wydarzenia kulturalne oraz aktywności z obszaru edukacji kulturalnej;</p>	<p>VI. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia będzie rozwijany i monitorowany m.in. w oparciu o realizację środowiskowych Programów.</p> <p>Każdy z nich proponuje szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej. Dzięki temu uczestnicy uzyskają wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie.</p> <p>Ze względu na specyfikę Wrocławia, tj. wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów w zależności od specyfiki i potrzeb rejonu podejmowane działania w każdym obszarze miasta przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p>Z formalnego punktu widzenia, Program Aktywności Lokalnej jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym.</p> <p>Realizacja Programów Aktywności Lokalnej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w praktyce umożliwia realizację wszystkich metod pracy socjalnej indywidualnej, grupowej oraz organizowania środowiska, która ma za zadanie pobudzać społeczną aktywność, inspirować działania samopomocowe mające na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych. W ramach Programu Aktywizacji Lokalnej podejmowane mogą być następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizowanie treningów kompetencji, umiejętności społecznych, osobistych, życiowych, cyfrowych; 2. poradnictwo i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne (indywidualne, grupowe); 3. umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji (w tym porady prawne); 4. zajęcia edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe; 5. aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów społecznych; 6. spotkania, debaty społeczne, inicjatywy społeczne; 7. grupy samopomocowe; 8. inne, wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu. <p>Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności. Praca metodą PAL podąża w kierunku partycypacji na rzecz włączenia zwykłych obywateli do działań na rzecz innych mieszkańców w środowisku.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – propozycja zawęża obecny pkt 4</p>
--	--	---	--

		<p>6. Prośba o wprowadzenie w pkt VIII: REALIZATORZY PAL dodatkowych pozycji do listy potencjalnych partnerów PAL – (zaznaczona na czerwono)</p> <p>Institucje Kultury działające lokalnie grupy formalne i nieformalne działające lokalnie organizacje pozarządowe biblioteki jako miejsca nie tylko kulturotwórcze, ale tworzące przestrzeń dla nowych lokalnych inicjatyw społecznych. Lokalni artyści, twórcy, animatorzy i organizatorzy kultury</p>	<p>VIII. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka wiodąca. <p>Potencjalni Partnerzy ustaleni w zależności od rodzaju wdrażanego PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Miejski Wrocławia; ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych; ▪ Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego; ▪ Wrocławskie Centrum Integracji; ▪ Powiatowy i Wojewódzki Urząd Pracy; ▪ Policja; ▪ Straż Miejska; ▪ Rady Osiedla; ▪ inne jednostki; ▪ organizacje pozarządowe i kościelne; ▪ osoby fizyczne i podmioty prawne; ▪ media. 	<p>Uwaga nieuwzględniona – już wymienione podmioty są głównymi realizatorami uchwały. Podmioty wskazane w uwagach mieszczą się w zapisach „inne jednostki oraz osoby fizyczne i podmioty prawne”.</p>
Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego	18.04.2021	Zgłoszone uwagi	Dotychczasowa treść	Stanowisko
		<p>1. We WPROWADZENIU</p> <p>a) wskazując na PAL jako element nowoczesnej polityki społecznej uwzględnić również Centra Aktywności Lokalnej oraz partnerstwa lokalne jako jej istotne elementy.</p> <p>b) uzupełnić kontekst kształtu niniejszego dokumentu o powstały w 2020 r. Wrocławski Model CAL. Pominięcie tej informacji może wprowadzać dla wielu czytelników niejasność przedmiotową w kwestii metody CAL.</p> <p>c) uzupełnić katalog dokumentów strategicznych na str.3 o (1) „Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030”, (2) „Strategię rozwoju współpracy Wrocławia z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2018-2022” oraz (3) „Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej”, które stanowią uzupełnienie i korespondują ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2018-2030”.</p> <p>d) uzupełnić zapis „Podejmowane działania ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych (...) uczestnictwo w kulturze, edukację ekologiczną, aktywizację w podmiotach ekonomii społecznej i w ramach społecznie odpowiedzialnych zamówień.</p>	<p>I. WPROWADZENIE</p> <p>„Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia” stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczności lokalnych. Jest dokumentem integrującym, który informuje o rodzaju podejmowanych działań na rzecz szeroko pojętej aktywizacji społecznej, integracji środowiska oraz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w ramach prowadzonej aktywnej polityki społecznej w obrębie Gminy Wrocław.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując środowiskową metodę pracy socjalnej podejmuje działania aktywizujące społeczeństwo, przyczynia się do rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz współpracuje z instytucjami i organizacjami istotnymi dla zaspokojenia potrzeb członków danej społeczności. Misją instytucji jest poprawa warunków życia słabych i zmarginalizowanych społeczności, których członkowie narażeni są na wykluczenie społeczne.</p> <p>Realizacja Programów Aktywności Lokalnej zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz pobudzenia potencjału zdiagnozowanych grup społecznych, a także włączenie ich w aktywne życie społeczne.</p> <p>Podejmowane działania ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, promowanie i zachęcanie do udziału w lokalnych inicjatywach, działaniach wolontariackich, które bezpośrednio przyczyniają się do kształtowania więzi społecznych, aktywnego funkcjonowania w środowisku, w którym żyją i budowania społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Przyjęte w „Programie Aktywności Lokalnej dla Wrocławia” koncepcje są zgodne</p>	<p>a) Uwaga nieuwzględniona – istotność CAL (ich waga) zależy od możliwości współpracy na danym obszarze. Jest to jeden z wielu elementów</p> <p>b) Uwaga nieuwzględniona – uchwała jest komplementarna do Wrocławskiego Modelu CAL. Natomiast do realizatorów zostanie dodany CAL o czym w dalszej części.</p> <p>c) Uwaga częściowo uwzględniona -</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uwaga nieuwzględniona – nie dotyczy zakresu uchwały, 2. Uwaga uwzględniona 3. Uwaga nieuwzględniona – nie zakładamy takich działań w ramach PAL; nie dotyczy zakresu uchwały.

			<p>z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych o charakterze krajowym/wspólnotowym, regionalnym i lokalnym takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu; • Analiza potrzeb klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na przykładzie planowanej pracy projektowej; • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Wrocławia na lata 2018-2030; • Strategia Rozwoju Kraju 2020. <p>Dokument ten jest kontynuacją „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2011 – 2013”, „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2013 – 2016” oraz „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Wrocławia na lata 2017-2020”.</p> <p>Przedłożony Program jest również wypełnieniem postulatów określonych w „Strategii Wrocław 2030”, do której bezpośrednio przyczynić mogą się działania podejmowane w ramach Programów Aktywności Lokalnej, które m.in. kształtują więzi sąsiedzkie. W wyżej wymienionej Strategii zawarta jest charakterystyka Wrocławia i społeczności lokalnej oraz wskazany obszary pracy dla Programów. W rozdziale <i>Integracja społeczna na poziomie lokalnym</i> zostały min. wskazane takie kierunki działań jak :</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym; • włączenie seniorów i osób starszych w aktywne uczestnictwo w imprezach, projektach i akcjach społecznych realizowanych na terenie miasta; • tworzenie akcji mających na celu integrację osób starszych z pokoleniem dzieci i młodzieży wrocławskiej; • przeciwdziałanie negatywnym skutkom samotności społecznej; • włączenie dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej w działania na rzecz społeczności lokalnej; • akcje na rzecz ograniczenia negatywnych skutków bezdomności; • rozwój wolontariatu zmierzającego do wzmocnienia opieki nad starszymi osobami samotnymi w ich miejscach zamieszkania. <p>Przytoczone kierunki działań pokazują spójność i integralność Programów Aktywności Lokalnej z nowoczesną polityką społeczną na szczeblu lokalnym miasta. Należy podkreślić, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jako realizator programu - ma doświadczenie w realizacji przedsięwzięć zgodnych z metodą pracy Centrum Aktywności Lokalnej (CAL), wdrażaną od 2007 r. oraz w oparciu o Program Aktywności Lokalnej (PAL) zainicjowany w 2009 r. Realizacja działań CAL poprzedzona była szeregiem szkoleń pracowników MOPS oraz wyjazdami studyjnymi i warsztatami przygotowującymi do pracy tą metodą.</p> <p>W grudniu 2010 r. dwie komórki organizacyjne MOPS otrzymały Certyfikaty Jakości CAL, przyznawane na pięć lat przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej mieszczące się w Warszawie. Dodatkowo w 2016 r. Certyfikat otrzymały wszystkie Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej (1-7) oraz Zespół ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców.</p> <p>Pierwszym we Wrocławiu przedsięwzięciem opartym na modelu CAL było stworzenie mapy zasobów i potrzeb Osiedla Polanka, w oparciu o zdiagnozowane w toku badań problemy tej społeczności. W celu ich rozwiązywania zostało powołane 23 marca 2008 r. Partnerstwo Polanka, które zakłada wspólne pokonywanie wzajemnych problemów podmiotów aktywnie działających na terenie Osiedla Polanka. Określa potrzeby i możliwości wspólnych działań, a także jest warunkiem koniecznym do rozwoju, poprawy</p>	
--	--	--	---	--

			<p>warunków życia i znalezienia rozwiązań licznych i złożonych problemów mieszkańców. Wartości, którymi kieruje się Partnerstwo to: Ludzie, Wspólny Cel, Jakość Życia i Poczucie Bezpieczeństwa. W kolejnych latach w ramach rozwoju metody środowiskowej i wdrażania modelu CAL, powstało 7 formalnych Partnerstw: „Razem dla Nadodrza”, „Partnerstwo Gądów & Kosmonautów”, „Partnerstwo dla Leśnicy”, „Partnerstwo Gaj”, „Partnerstwo Brochów”, „Partnerstwo 8 scen”, Partnerstwo „Zawidawie” oraz koalicje i nieformalne partnerstwa na terenie całego miasta</p> <p>Również w ramach podejmowanych działań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzony jest nabór wolontariuszy, którzy podejmują stałą współpracę w oparciu o porozumienie oraz ma miejsce wolontariat akcyjny skierowany do konkretnych inicjatyw i działań o charakterze środowiskowym.</p> <p>Po doświadczeniach związanych z realizacją PAL w 2009 r., zdecydowano się na kontynuację działań będących częścią projektu systemowego „Wrocław Miastem Aktywnych” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego od 2008 – 2015r. oraz projektu „Wrocław Miastem @ktywnych” realizowanego od 2016-2018 r.</p> <p>Programy Aktywności Lokalnej poczynszy od 2010 r. realizowane były na Osiedlach Karłowice, Różanka, Polanka (w ramach środowiskowego programu PAL – „Aktywna Polanka”), Osiedlu Leśnica (PAL – „Aktywna Leśnica”), Osiedlach Gądów i Kosmonautów (PAL – „Aktywny Gądów”), Osiedlu Nadodrze (PAL – „Aktywne Nadodrze”), Osiedlu Huby (PAL – „Aktywne Huby”), Osiedlu Brochów (PAL – Aktywny Brochów), Osiedlu Szczepin (PAL – „Aktywny Szczepin”), Osiedlu Gajowice (PAL – „Aktywne Gajowice”), Osiedlu Przedmieście Oławskie (PAL – „Aktywne Przedmieście Oławskie”), Osiedlu Ołbin (PAL – „Aktywny Ołbin”), Osiedlu Zawidawie (PAL – „Aktywne Zawidawie”), Osiedlu Plac Grunwaldzki (PAL – „Aktywny Plac Grunwaldzki”), Osiedlu Gaj (PAL – Aktywny Gaj), Osiedlu Biskupin-Sępolno-Bartoszewice-Dąbie (PAL - Aktywne Sępolno) oraz w innych częściach miasta (PAL – „Aktywne Centrum Wsparcia”).</p> <p>Następnie w latach 2018-2020 w ramach projektu „PAS-ja” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowane były/są Programy Aktywności Społecznej: „PAS-ja na Przedmieściu Świdnickim” obejmujące obszar Osiedla Przedmieście Świdnickie, Szczepin, Stare Miasto, „PAS-ja na Leśnicy” Osiedle Leśnica i okolice, „PAS-ja na Wielkiej Wyspie” obejmująca obszar Wielkiej Wyspy oraz Osiedla Plac Grunwaldzki, „PAS-ja Ołbin i okolice” na Osiedlu Ołbin, „PAS-ja aktywnego życia” na Osiedlach Nowy Dwór, Powstańców Śląskich, Muchobór Wielki, Kuźniki i Borek, „PAS-ja Huby i okolice” Osiedle Huby, Tarnogaj i Gaj, „PAS-ja-późnej dorosłości” Osiedle Nadodrze oraz „PAS-ja Przeciw Przemocy” Osiedle Karłowice, Różanka, Polanka.</p> <p>Rola „Programu Aktywności Lokalnej dla Wrocławia” w bieżącej działalności instytucji miejskich wynika przede wszystkim z tego, że jest on niezbędnym narzędziem prowadzenia nowoczesnej polityki społecznej na szczeblu lokalnym. Ponadto zadania Programów Aktywności Lokalnej wynikają również z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, która w art.3 ust.2 wskazuje, że zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art.2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze</p>	
--	--	--	---	--

			<p>środowiskiem. Realizacja tych zadań możliwa jest również na podstawie art.110 ust.10, wyżej wymienionej ustawy gdzie czytamy: Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 9, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.</p>	
		<p>2.W pkt II DEFINICJE I POJĘCIA: a) uwzględnić fizyczną dostępność przestrzeni CAL (np. „Fizyczna przestrzeń jest elementem kluczowym – wydzielona przestrzeń, w skład której wchodzi też przestrzeń rekreacyjna: trawnik, ogródek, plac zabaw, altana itd., to miejsce, w którym odbywają się działania animujące społeczność i wspomagające uczestników centrum. <i>Istotne jest, aby przestrzeń ta była dostępna i przyjazna dla wszystkich mieszkańców społeczności lokalnej, w tym dla osób z różnymi niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami</i>”) b) uzupełnić zapis PROGRAMY AKTYWNOŚCI LOKALNEJ w następujący sposób: „Instrumenty aktywnej integracji oznaczają kompleksowe działania w sferze zatrudnienia, edukacji, ochrony zdrowia, aktywizacji społecznej, uczestnictwa w kulturze i ekologii, których celem jest wspieranie i pomoc osobom znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji życiowej.</p>	<p>II. DEFINICJE I POJĘCIA METODA CAL (CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ) – metoda pobudzania aktywności społecznej w celu samoorganizowania się do rozwiązywania konkretnych problemów danej społeczności, aktywizowania społeczności lokalnej oraz kształtowania poczucia przynależności do danego miejsca i grupy. Polega na podejmowaniu działań aktywizujących odbiorców danej przestrzeni, społeczności lokalnej. Mówiąc o CAL możemy wskazać na dwie kwestie: 1. CAL jako zasób materialny, w którego skład wchodzi budynek, wyposażenie pomieszczeń (urządzenia, materiały) oraz niematerialny taki jak ludzie, ich relacje, powiązania, wiedza; 2. CAL jako praktyka społeczna – sieciowanie lokalnych aktorów społecznych, uzyskiwanie mechanizmu równowagi wynikającego ze współdziałania instytucji, diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej oraz praca ze społecznością lokalną.</p> <p>Jeśli w uchwale wspominamy Centrum Aktywności Lokalnej mamy na uwadze przestrzeń stwarzającą warunki do rozwoju społeczności lokalnej, wspólnot sąsiedzkich, nieformalnych grup i inicjatyw. Przestrzeń ta zazwyczaj skoncentrowana jest wokół specjalnie wydzielonego na tę działalność budynku. Fizyczna przestrzeń jest elementem kluczowym – wydzielona przestrzeń, w skład której wchodzi też przestrzeń rekreacyjna: trawnik, ogródek, plac zabaw, altana itd., to miejsce, w którym odbywają się działania animujące społeczność i wspomagające uczestników centrum.</p> <p>PROGRAMY AKTYWNOŚCI LOKALNEJ - Program Aktywności Lokalnej jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym. Programy są skierowane zarówno do osób funkcjonujących w ramach konkretnego środowiska, jak i do członków danej społeczności. Stanowi nowe i istotne narzędzie aktywnej integracji. Instrumenty aktywnej integracji oznaczają kompleksowe działania w sferze zatrudnienia, edukacji, ochrony zdrowia i aktywizacji społecznej, których celem jest wspieranie i pomoc osobom znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji życiowej. Głównym celem realizacji programów jest praca z grupami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, przy czym poprawa sytuacji beneficjentów wymaga od nich zaangażowania oraz</p>	<p>a) Uwaga nieuwzględniona – propozycja zawęży uchwałę (miejsca niedostosowane nie mogłyby być miejscami realizacji PAL) b) Uwaga uwzględniona</p>

			<p>współpracy w celu ujawnienia i wykorzystania tkwiącego w nich potencjału. Jego wykorzystanie w realizacji lokalnej polityki społecznej umożliwia ośrodkom pomocy społecznej wypełnianie aktywnej roli inicjatorów, koordynatorów i animatorów środowisk lokalnych.</p> <p>SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – zbiorowość charakteryzująca się trzema głównymi cechami: wspólnym, a jednocześnie ograniczonym terytorium, wspólnymi najważniejszymi instytucjami, podobnymi potrzebami swych członków i trwałą więzią między nimi. To właśnie trwała więź, najczęściej wzbudzona kulturowo, stanowi najważniejszą cechę społeczności lokalnych. Jeśli w uchwale wspominamy społeczność lokalną mówimy o grupie osób, mieszkańców danego osiedla, dzielnicy korzystających ze wspólnych instytucji umieszczonych na określonym obszarze, podejmujących działania w celu rozwoju miejsca zamieszkania, dbałości o dobrostan społeczności zamieszkującej w danej przestrzeni.</p> <p>WYKLUCZENIE SPOŁECZNE - określa sytuację, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może na równych prawach uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa. Często ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i, w praktyce, oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturowym w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb.</p> <p>Źródłem wykluczenia społecznego może być: bieda, bezrobocie, brak wykształcenia, niski status materialny i społeczny rodziny, niedostosowanie się do obowiązujących norm społecznych, niepełnosprawność, choroby psychiczne, podeszły wiek, posiadanie statusu imigranta, przynależność do mniejszości etnicznej.</p> <p>UCZESTNIK PROJEKTU – osoba fizyczna objęta działaniami pomocowymi Programu Aktywności Lokalnej, inaczej zwana klientem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.</p>	
		<p>3. W pkt IV CELE:</p> <p>uwzględnić następującą zmianę w tekście: „Jednym z aktorów na scenie miejskiej oferującym działania dla społeczności lokalnej są Centra Aktywności Lokalnej <i>prowadzone w większości przez organizacje pozarządowe</i>, których idea jest rozwijana we Wrocławiu zgodnie ze Strategią Rozwoju Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi”.</p>	<p>IV. CELE PROGRAMÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Aktywizacja społeczna jest istotą rozwoju społecznego każdej z grup wykluczonych, stąd też Programy Aktywności Lokalnej to podwaliny pracy z klientem w wymiarze środowiskowym. Dopiero asymilując działania wyuczone w toku PAL klienci będą świadomi istnienia różnych instytucji, których charakter będzie inny od pomocowo – zasiłkowego. Wówczas dopiero będą rozwijać się horyzonty świadomości różnych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, które zaczną świadomie interesować się rzeczywistością społeczną i w niej partycypować. Partycypacja, o której mowa, wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.</p> <p>Głównym celem Programów Aktywności Lokalnej jest praca z grupami społecznymi znajdującymi się w niekorzystnym położeniu - wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem, kształtowanie więzi społecznych na danym terenie oraz budowanie sieci współpracy instytucji i innych podmiotów ważnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.</p> <p>Osiągnięcie głównego celu, powinno nastąpić dzięki realizacji szczegółowych celów, a są nimi np:</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – program jest przyjmowany na lata i zapis mógłby się zdezaktualizować.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost kompetencji społecznych grup docelowych; ▪ wzrost samoświadomości na temat zasobów i problemów danej grupy; ▪ rozwijanie modelu działań środowiskowych; ▪ realizacja usług integracyjnych obejmujących edukację społeczną i obywatelską; ▪ promowanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego; ▪ zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego; ▪ inicjowanie działań środowiskowych wpływających na poprawę relacji sąsiedzkich i wzmacniających więzi. <p>Pracownicy MOPS realizując Programy Aktywności Lokalnej w ramach metody środowiskowej dążą do tego aby u klientów, z którymi pracują, uruchomiły się procesy rozwojowe, a wsparcie było efektywne i angażujące. Programy ukierunkowane są na pracę z bardzo różnorodnymi grupami, potrzebującymi wsparcia w dążeniu do zmiany/poprawy sytuacji życiowej, dzięki wyznaczeniu kierunków działań i podjętej współpracy. Program Aktywności Lokalnej może być skierowany do osób w ramach konkretnego środowiska (dzielnicy, osiedla, ulicy) lub członków danej społeczności, których łączy wspólna sprawa.</p> <p>Dzięki ukierunkowanej pracy jaką dają Programy, wśród uczestników zajęć tworzą się wspólnoty dzięki przetłamanemu poczuciu izolacji i osamotnienia, pojawiają się więzi emocjonalne oraz poczucie bezpieczeństwa.</p> <p>Działania te przyczynią się do wyrównywania szans, przywrócenia najsłabszym jednostkom społecznym poczucia podmiotowości oraz wpływu na własne życie. Dzięki temu tworzy się społeczeństwa obywatelskie, gdzie świadomy obywatel potrafi i chce skorzystać</p> <p>np. z bogatej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Jednym z aktorów na scenie miejskiej oferującym działania dla społeczności lokalnej są Centra Aktywności Lokalnej, których idea jest rozwijana we Wrocławiu zgodnie ze Strategią Rozwoju Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni współpracują z Centrami Aktywności Lokalnej (tzw. CALami) – miejscami, które przedstawiają szeroką ofertę zajęć, wsparcia dla osób potrzebujących, chcących podjąć działania. Jednak z CALi korzystają osoby albo skierowane na zajęcia właśnie przez pracowników socjalnych, mające za sobą już jakąś ścieżkę aktywności, współpracy albo osoby, które zainteresowane są działaniem, umieją odnaleźć się w grupie, zawiązać więź koleżeńską, mające horyzonty, umiejące wykorzystać wolny czas. Osoby nie posiadające tych umiejętności, powinny zostać najpierw przygotowane i wzmocnione w obszarach kompetencji społecznych poprzez udział w Programach Aktywności Lokalnej aby efektywnie korzystać z szerokiej oferty kulturalnej miasta.</p> <p>Z punktu widzenia realizacji projektów aktywizujących społeczność lokalną, wiodącym obszarem zainteresowania jest współdziałanie ludzi i podmiotów oraz partycypacja społeczna. Współpraca jest elementem fundamentalnym łączącym wysiłki oraz nadającym strukturę działaniom społecznym. Zanim jednak dojdzie do tak głębokiej partycypacji społecznej należy wspomóc ludzi, którzy w zamyśle władz korzystać mają z przedstawionej przez różnorakie instytucje oferty.</p> <p>Zgodność założeń dokumentów strategicznych i przedłożonego <i>Programu</i> dotyczy zgeneralizowanego celu jakim jest tworzenie społeczeństwa obywatelskiego oraz decentralizacja miasta poprzez utrzymanie oddolnego charakteru lokalnych inicjatyw i silnych partnerstw lokalnych przy wsparciu sektora pozarządowego oraz aktywności</p>	
--	--	--	---	--

			przygotowanych i wyposażonych w umiejętności społeczne mieszkańców.	
		<p>4. W pkt V. GRUPY DOCELOWE:</p> <p>a) włączyć osoby z doświadczeniem kryzysu psychicznego (kategoria ta została zauważona w opisie sytuacji problemowej, ale ostatecznie nie znalazła się wśród odbiorców programu PAL; osoba z doświadczeniem kryzysu psychicznego nie musi być osobą z niepełnosprawnością);</p> <p>b) włączyć dzieci i młodzież, w tym dwujęzyczną;</p> <p>c) włączyć migrantów;</p> <p>d) wykreślić z opisu grup docelowych przymiotnika „trudne” w odniesieniu do opisywanych grup społecznych („Możliwość włączania otoczenia w realizację PAL jest szczególnie istotna w przypadku, gdy beneficjentami ostatecznymi projektu są „trudne” grupy społeczne osoby bezrobotne, osoby z niepełnosprawnością, sprawcy przemocy czy osoby uzależnione.”)</p>	<p>V. GRUPY DOCELOWE - ODBIORCY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Program Aktywności Lokalnej każdorazowo skierowany jest do członków danej społeczności, zagrożonych wykluczeniem społecznym, a szczególnie do grup osób wyróżnionych przez pracowników w Raporcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seniorów; • osób długotrwale bezrobotnych; • samotnych społecznie; • niepełnosprawnych; • doświadczających problemów z powodu wczesnego rodzicielstwa; • ofiar przemocy. <p>Identyfikacja konkretnego profilu społecznego środowiska lokalnego oraz osób objętych PAL dokonywana będzie w oparciu o rozpoznanie potrzeb w terenie. Pracownicy socjalni, organizatorzy społeczności lokalnej, liderzy ds. przemocy – mają wiedzę aktualną dotyczącą problemu wykluczenia w danym rejonie Wrocławia. Jeśli w najbliższym czasie pojawi się nowa grupa osób zagrożonych wykluczeniem, zapewne po dokonaniu odpowiednich analiz (wywiadów środowiskowych, kontaktu z organizacjami i instytucjami z danego obszaru miasta) zostanie ona włączona do pracy środowiskowej metodą PAL.</p> <p>Należy wspomnieć o bardzo ważnej roli otoczenia. Stąd też za grupy pośrednio docelowe możemy uznać otoczenie osób - beneficjentów PAL. Osobami z otoczenia mogą być członkowie rodziny, mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący wspólnie w bloku, osiedlu, dzielnicy, osoby należące do tych samych kategorii społecznych, związane środowiskowo z uczestnikami PAL. Otoczenie odgrywa bardzo ważną rolę w skutecznym osiąganiu celów. Udział osób z otoczenia daje ogromne wsparcie psychiczne, jest źródłem wzorców, dzieli się chęcią współdziałania. Otwartość osób z otoczenia na osoby zagrożone marginalizacją sprawia, że te ostatnie odzyskują nadzieję, a ich sytuacja może ulec</p>	<p>a) Uwaga nieuwzględniona – wskazana grupa w przypadku zagrożenia wykluczeniem społecznym jest już objęta Programem,</p> <p>b) Uwaga nieuwzględniona - PAL kierowany jest do wszystkich osób zagrożonych wykluczeniem społecznym więc dzieci i młodzież w tym dwujęzyczna, zagrożona wykluczeniem społecznym, już są ujęte w zapisach. Wyszczególnione grupy to osoby, które w największym stopniu są wykluczone społecznie. Nie można uznać, że dzieci i młodzież z definicji również zaliczają się do takich grup.</p> <p>c) Uwaga nieuwzględniona – grupa sama w sobie nie stanowi o wykluczeniu społecznym. A jeśli dany migrant będzie zagrożony społecznie to mieści się już w zakresie podmiotowym uchwały.</p> <p>d) Uwaga uwzględniona</p>

			<p>poprawie.</p> <p>Możliwość włączania otoczenia w realizację PAL jest szczególnie istotna w przypadku, gdy beneficjentami ostatecznymi projektu są „trudne” grupy społeczne, takie jak osoby bezrobotne, niepełnosprawne, sprawcy przemocy czy osoby uzależnione.</p>	
		<p>5.W pkt VI SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ: uwzględnić w trakcie realizacji PAL zasady dostępności działań dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z różnymi niepełnosprawnościami; dostępność powinna obejmować m.in. obszar architektoniczny, informacyjno – komunikacyjny i cyfrowy oraz gwarantować wszystkim mieszkańcom społeczności lokalnej równy dostęp do aktywnego udziału w działaniach podejmowanych w ramach PAL</p>	<p>VI. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <p>Program Aktywności Lokalnej dla Wrocławia będzie rozwijany i monitorowany m.in. w oparciu o realizację środowiskowych Programów. Każdy z nich proponuje szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej. Dzięki temu uczestnicy uzyskają wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie. Ze względu na specyfikę Wrocławia, tj. wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów w zależności od specyfiki i potrzeb rejonu podejmowane działania w każdym obszarze miasta przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p>Z formalnego punktu widzenia, Program Aktywności Lokalnej jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym.</p> <p>Realizacja Programów Aktywności Lokalnej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w praktyce umożliwia realizację wszystkich metod pracy socjalnej indywidualnej, grupowej oraz organizowania środowiska, która ma za zadanie pobudzać społeczną aktywność, inspirować działania samopomocowe mające na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych. W ramach Programu Aktywizacji Lokalnej podejmowane mogą być następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizowanie treningów kompetencji, umiejętności społecznych, osobistych, życiowych, cyfrowych; 2. poradnictwo i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne (indywidualne, grupowe); 3. umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji (w tym porady prawne); 4. zajęcia edukacyjne, kulturalne, rozrywkowe; 5. aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów społecznych; 6. spotkania, debaty społeczne, inicjatywy społeczne; 7. grupy samopomocowe; 8. inne, wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu. <p>Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności. Praca metodą PAL podąża w kierunku partycypacji na rzecz</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – zasady te wynikają z przepisów powszechnie obowiązujących i nie ma potrzeby ani podstaw do regulowania tego w uchwale</p>

		<p>6.W pkt VIII REALIZATORZY PROGRAMU: uwzględnić Centra Aktywności Lokalnej</p>	<p>VIII. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka wiodąca. <p>Potencjalni Partnerzy ustaleni w zależności od rodzaju wdrażanego PAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Miejski Wrocławia; ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych; ▪ Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego; ▪ Wrocławskie Centrum Integracji; ▪ Powiatowy i Wojewódzki Urząd Pracy; ▪ Policja; ▪ Straż Miejska; ▪ Rady Osiedla; ▪ inne jednostki; ▪ organizacje pozarządowe i kościelne; ▪ osoby fizyczne i podmioty prawne; ▪ media. 	<p>Uwaga uwzględniona</p>
--	--	--	--	----------------------------------

 UP. PREZYDENTA
Bartłomiej Świerczewski
 DYREKTOR DEPARTAMENTU
 SPRAW SPOŁECZNYCH